

Publicat el 30-6-2002 a "Levante - EMV".

Perversions ambientals

Carles Arnal *

Vivim en un temps de confusió en què, a sovint, es perverteix el significat de les paraules. Passa açò en molts temes i també, amb massa freqüència, quan es parla del medi ambient. No hi ha més que veure com s'ha pervertit el terme, per altra banda tan ben trobat, de **sostenibilitat**. Ara, qualsevol aventurer emprenedor i espabilat, o qualsevol polític sense massa escrúpuls, perpetra o avala l'empastre més gran i li posca l'etiqueta de "sostenible", amb la qual cosa sembla que tot està arreglat i beneït.

és terrible veure com idees, conceptes, instruments intel·lectuals que han surgit fruit del treball i l'inspiració d'investigadors i pensadors preocupats per la degradació del nostre món, es converteixen en poc de temps en paraules buïdes, fofes, gairebé inútils. Justament en un context que reclama solucions dramàticament urgents, en un moment que l'increment del deteriorament ambiental no permet, no hauria d'admetre mai, aquestes adulteracions, aquestes perversions semàntiques.

Els nostres governants, grans adulteradors terminològics, grans perversors llingüístics, no paren d'oferir-nos més i més exemples d'aquestes manipulacions verbals. Un exemple entre molts altres, però ben sagnant, és el de les anomenades **ZAU**, sigles que signifiquen "zona d'actuació urgent".

La **Llei forestal valenciana** (tan jove, tan inútil) al seu article 24 especifica que es poden declarar com a ZAU terrenys degradats o erosionats, o amb risc clar de ser-ho; zones cremades on no siga previsible una regeneració natural; terrenys amb fauna o flora d'especial valor o amb dunes litorals en perill; zones afectades per fenòmens naturals extraordinaris, per plagues o malalties forestals greus o, en general, per qualsevol alteració ecològica, o amb el risc de ser-hi afectades. La finalitat de la declaració d'aquestes zones ha de ser, segons la llei, *la conservació i afavorir-ne la restauració*.

Com es dedueix d'aquesta redacció, hom pot esperar de la declaració de ZAU, per exemple, la compra de terrenys per a protegir ecosistemes valuosos i evitar futures agressions, una repoblació especialment acurada, actuacions de restauració de l'ecosistema, correcció i prevenció de l'erosió... I tot açò en llocs amenaçats, degradats o amb perill concret de sofrir agressions, cosa que justificaria la lletra "U" de ZAU, és a dir, la urgència. Encara que explícitament no es diga en la llei, pel context es pot

concloure que les actuacions a desenvolupar han de ser molt respectuoses ecològicament.

Vet aquí, però, que la Conselleria de Medi Ambient, es dedica a la perversió ambiental de transformar unes potencialment benèfiques ZAU en grans extensions de deforestació i d'erosió: en desmesurats i bestials "tallafocs" amb els quals pretenen *reticular* les nostres (ai!) tan agredides muntanyes.

Què són les "seues" zau ? Grans faixes, de molts quilòmetres de longitud, en les quals s'elimina total o parcialment la vegetació en una amplada que pot arribar als 100 metres. En la zona central es fa desaparèixer, tot d'una, vegetació i sòl fèrtil fins arribar a la roca mare.

Sembla que han pensat que aquella vella tàctica d'aliar-se amb l'enemic és la millor. Com que el principal enemic de les terres forestals valencianes és l'erosió, i no són capaços de lluitar contra ella de manera racional i sensata, doncs s'uneixen amb ella i li faciliten el camí.

Diu l'administració que açò es per previndre els incendis. Una altra perversió. Ningú pot demostrar que aquests desmesurats "tallafocs" eviten els incendis, ni els prevenen. Els incendis tenen causes majoritàriament humanes (un 90%) i tot açò no fa el més mínim per evitar-los.

Pretén la Conselleria que amb eixos tallafocs es "salvaran" milers d'hectarees. Com ho pot demostrar? On estan els estudis científics que ho sustenten? On estan les dades? On els informes detallats referits a les nostres condicions ambientals? El que sí es pot demostrar immediatament és que aquestes actuacions tenen gravíssims impactes sobre el medi ambient. Impactes enormes, visibles i reals, no hipotètics (a diferència dels suposats beneficis). Pot ser per això, l'administració no efectua **estudis d'impacte ambiental** d'aquestes lamentables actuacions ni estudis científics de seguiment dels efectes sobre la fauna, la vegetació, el paisatge i el valor ecològic de les zones destrossades amb aquestes ZAU.

Només les 5 primeres zau afecten a quasi 6000 has., és a dir, una extensió similar a la mitjana anual cremada als darrers anys. De manera que, a partir d'ara, hi haurà que sumar dues estadístiques fatals: les extensions cremades pels incendis i les destrossades per les ZAU. Amb la diferència que cap incendi es tan destructiu com per originar un impacte similar al de la part central d'aquests macro-tallafocs, on s'elimina directament el sòl fèrtil. Per altra banda, en molts incendis la vegetació rebrota o germina després del pas del foc i, de manera natural, es va reconstruint l'ecosistema. En aquestes ZAU no passarà açò. En la part central, sense sòl, serà impossible. En les parts laterals no es deixarà regenerar donat que es vol mantindre sense a penes vegetació any rere any.

Pero la barbàrie no s'acaba en les primeres àrees-pilot. Hi ha 20 zau més en projecte o en estudi. Açò implicarà milers i milers d'hectarees dels nostres boscos destruïts per sempre. A més, afecten a paratges d'altíssim valor ecològic, (Espadà, Calderona, Alt Palància, Penyagolosa, Mariola, ...) que aniran degradant-se més i més; aquesta vegada amb l'intervenció directa de l'administració i malgrat tractar-se, en molts casos, d'espais

protegits.

Tot açò està fent-se amb fons europeus destinats a la protecció del medi ambient. Quin engany!, emprar recursos pensats per a defensar els ecosistemes justament per a degradar-los, amb uns costos econòmics enormes (2 milions per ha., multiplicats per 15 o 30.000 has.) que es detrauran de la veritable prevenció (és a dir: evitar les causes) i de les partides necessàries per a millorar aspectes ara deficitaris com la detecció immediata, una més ràpida intervenció i una millor i més eficaç coordinació en la lluita contra-incendis. Mentre falle la prevenció autèntica i tinguem aquestes mancances, els incendis seguiran i seguiran cremant, donat que segueixen existint les causes que els provoquen.

Una Conselleria que va nèixer, se suposa, per a defensar el medi ambient valencià, serà ara la responsable d'un increment dramàtic de la seua degradació. Aixó sí que és perversió. Qui ens defensarà dels qui diuen defensar el nostre entorn?

* Doctor en Biologia i membre d'Acció Ecologista-Agró

Fitxer baixat de <http://www.terracritica.org>